

Dapli cormorans – dapli donns

La Svizra tschertga novas vias en la relaziun cun il cormoran

■ (anr/hh) Il cormoran sa stablescha en Svizra ed en differents pajais da l'Europa centrala sco utschè cuader. La stad passada han gia 350 pèrs cuà en Svizra e quai en set colonias. Adina pli gronds daventa er il conflict dal cormoran cun ils pestgaders professiunals. Sin fundament da quels ha l'Uffizi federal per ambient installà ina grupp da lavur. Ella ha l'incumbensa da tschertgar novas vias en la relaziun cun il cormoran. Pli baud era il cormoran in giast d'enviern en Svizra. Dapi l'onn 2001 cua el dentant er tar nus e quai principalmain al Lai da Neuchâtel. Dapi lu sa manifestescha in conflict tranter quest utschè che sa nutrescha da peschs ed ils pestgaders professiunals. Il cormoran è ina concurrenza en la pestga, surtut durant ils chauds mais da stad. Lura vivan ils peschs numnadain en las parts sura da l'aua. Tras quai è la pestga dad els entras il cormoran fitg simpla. Il cormoran sa serva dentant er da peschs pigliads en las raits. Per part blescha el quels, uschia che quels na pon betg vegnir vendids pli. Ina cunvegientscha elavurada l'onn 2005 tranter ils organs da la protecziun dals utschels e da la pestga pretenda ch'il cormoran duaia savair viver sper ils lais gronds. Per encunter duaia vegnir impedì ch'el entschaiva a cuar er sper ils flums. Oz cua il cormoran per gronda part en territoris ruassaivels e protegids enturn ils lais da la Bassa. Qua è els segirs d'intervenziuns tras l'uman.

Pestgaders pretendan mesiras

Sin fundament dals donns che vegnan chaschunads dal cormoran e pervi da las sperditas finanzialas che resultan da quels pretendan ils

pestgaders professiunals uss novas mesiras da la confederaziun. Sco quai che l'Uffizi federal per ambient scriva en ina comunicaziun als meds da massa duaia vegnir persequità la finimira da stabilir l'effectiv da cormorans en il conturn dals lais gronds. Las pretensiuns dals pestgaders sa drezzan en spezial a la colonia en il reservat d'aua ed utschels «Fanel – Chablais de Cudrefin» en la vischinanza dal Lai da Neuchâtel, nua che 250 pèrs cuan. Per pudair giuditgar danovain la situaziun ha l'Uffizi federal per ambient laschè elavurar duas novas expertisas. Quellas vegnan a la conclusiun ch'il cormoran chaschuna facticamain donns vid la pestga. Ils resultats da quels dus studis èn vegnids discussiunads dacurt da la grupp da lavur «cormoran e pestga». En quella èn ils participants vegnids a la conclusiun ch'il dumber carschent da cormorans è in problem per ils pestgaders professiunals. Medemamain èn ils participants da l'opiniun ch'ina eliminaziun da la populaziun dal cormoran na saja betg ina soluziun.

Novas mesiras

La grupp da lavur ha decidì da lantschar communablamain cun l'Uffizi federal per ambient ed ils pestgaders professiunals dal Lai da Neuchâtel in project per la prevenziun da donns. Igl è prevì d'examinar novas mesiras vid las raits. Als chantuns vegn cusseglià da sajettar singuls cormorans en la vischinanza dals lieus cun raits da pestga, pia là nua ch'ils donns succedan. Il sajettar ils cormorans sto succeder conform a la lescha da chatscha federala. Ils chantuns ston decider sezsch'els vulan indemnizar ils pestgaders per raits donnegiadas. Il medem mument instradescha l'uf-

fizi ina midada da l'ordinaziun davart ils reservats d'aua ed utschels da muntada internaziunala e naziunala. Quella duai lubir als chantuns en l'avegnir d'intervenir en las colonias quel mument ch'ils donns èn exagerads. Ina midada sin quest sector vegn ad esser pussaivla sil pli baud l'onn 2009. Il plan da mesiras per il cormoran, lantschè avant trais onns, vegn reponderà. En quest connex duaia vegnir examinà nua che la protecziun da quel po vegnir eliminada.

Problems er en il Grischun

Sco quai ch'il collavuratur academic da l'Uffizi da chatscha e pestga dal chantun, *Marcel Michel*, ha ditg sin dumonda da l'Agentura da novitads rumantscha, crescha il dumber da cormorans er en il Grischun. Las observaziuns correspondentas vegnan fatgas entras la surveglianza da chatscha e pestga. Concentraziuns da cormorans vegnan registradas surtut a La Punt ed en il territori da la Moesa. «Nus constatain ch'ils effectivs da peschs pateschan en quellas auas», di Marcel Michel. Conform al concept da mesiras da la confederaziun vegnan cormorans, che fan donn vid la pestga, spaventads. En singuls cass sto la surveglianza schizunt far diever da la buis: «En cas urgents sajettain nus er cormorans. Quai è gia succedi e tenor basegn vegn quai er pratigà en l'avegnir.» Pèrs che cuan èn anc betg vegnids constatads en il Grischun. Difficultads a la pestga chaschuna er l'irun grisch. Quest utschè po vegnir constatà en bieras regiuns dal chantun. Essend ch'el è dentant protegì cumplainmain na dastga el betg vegnir sajettà. Ina excepziun vegn fatga là nua ch'el fa donns vid tratgas da peschs.

Ils effectivs da cormoran tranter la Mar mediterranea e la Scandinavia creschan vivan. Pertutg da da quest svilup è er la Svizra. MAD